

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **12 korona.** Félévre **6 korona.**
Negyedévre **3 korona.**

VÖRÖSMARTY.

1900. december 1.

Zeng a „Szózat“! Millióknak
Ajka zeng ma éneket.
A bűvös dal szerteárad
Rónaság és bércz felett.

A magyar nép ünnepel ma . . .
Annak szentel ünnepet:
Aki égtől volt kiküldve
Elbájolni szíveket.

Nem szólt még oly lángragyújtón
Költő nálunk tán soha!
A magyarnak ő *előtte*
Nem volt több ily dalnoka.

Lantja *Árpád* hős korának
Szinte bűvös fényt adott . . .
S mintha élne mindaz, aki
Ezer éve már halott!

Vörösmarty Mihály.

És *László*ról, aki „szent“ volt,
Szebben még ki énekelt:
Úzve, verve „Cserhalom“-nál
A kóbor kún nemzetet?

S *Hollós Mátyás* életének
Volt-e hívebb dalnoka? . . .
„Szép Ilonká“-t elfeledni
Nem fogjuk mi tán soha!

S a bűbajos „Fóthi dal“ ha
Fölseng, a bú messzeszáll . . .
Ő mondotta: „A legelső
Magyar ember a király!“

Oh, de megtört lelke végül:
S fölajdult a „Vén cigány“ . . .
Bús hangtól zúg a magyar föld;
S gazt nevel csak . . . nincs virány.

— Költők apja! ne zokogjon
Lelked ott a föld alatt:
„Van már ünnep a világon“
S nemzeted ma jól halad!

Ime most is — felbuzogva
Tart fényes, nagy ünnepet;
Ünnepeli a te soha
El nem múló érdemed!

KOVÁCS ZSIGMOND.

Szegény öreg grófom, mennyivel ártatlanabb volt ezen minden emberi szeméremből kivetkőzött gazembereknél, — szólt a lelkész fájdalmasan — és ugyan minő büntetést érdemelnének ezek, mikor az a nemesen jó lélek oly kegyetlenül büntette meg magát, hogy nem is tettben, hanem gondolatban elkövetett vétkeért, hogy a Mindenhatótól bocsánatot nyerjen.

— Minden szava igaz, édes barátom. Atyámra nézve én már egészen nyugodt vagyok. Őseim czimere ő általa folttalanul meg lett őrizve, annak sértetlensége ezentúlra csakis az én gondom, de mert e tekintetben bizonyos vagyok benne, hogy az, amíg én élek, a legkisebb sérelmet sem fogja szenvedni, nagyobb gondommá válik, hogy rendelkezüink most már ezen ártatlan leányra nézve, hogy azt még életében megelégedetté és boldoggá tehessük.

— Én azt hiszem, — válaszolt a lelkész, — hogy azt csak úgy és akkor érhetnők el, ha neki egy munkás és becsületes férjet választhatnánk, akit ő elfogadna, szerető szívvel kísérené az oltárhoz, és miután abban bizonyosak vagyunk, hogy a végrendeletben az öreg gróf által neki hagyományozott száz hold földet atyja el nem fogadná, azt esküvője után, amelynek költségeit szinte szeretett grófom viselné, nászajándékol ugyancsak rendelkezéséből nyernék meg. Azért mondom, az esküvő után, mert ezáltal arról is biztosítva lennénk, hogy az ifju, aki kezét szívével együtt megnyerné, nem haszonlesésből és érdekből kísérené őt az oltár elé.

— Nagyon tisztelendő atyám olyan helyesen és bölcsen gondolkodik, hogy azt az első betűtől az utolsóig nemesak elfogadom, hanem annak eredményre jutását ezennel ünnepélyesen meg is ígérem.

Miután ezalatt a vacsora elkészült és azt már fel is hordták, a további társalgás, a most már meglehetősen kedélyes hangulatban folytatását az asztalnál nyerte.

— Nem tudom, nagyon tisztelendő atyám, osztja-e véleményemet, de én azt hiszem, hogy legezéraveze-tőbb lenne, ha az egész ügyet holnap ebéd után hármashban tárgyalnók, amikor lelkiatyám befolyásával e szegény jó leányra is nagyobb hatást gyakorolnánk, mintha én magam avatnám be őt terveimbe, amikor még azt is hihetné, hogy talán én akarok tőle és szolgálataitól szabadulni.

— Adná a Mindenható, hogy mindaz, amit mi e derék családra nézve üdvösnek találunk, bekövetkezhessék, mert akkor, tudva azt, hogy Juliskának minden tekintetben kifogástalan testvére, a lelkész is nemesokára saját maga ura és gazdája lesz, ha még a leányt is úgy helyezhetnők el, hogy azzal a szülők óhaja is teljesülne, biztosan bekövetkeznék az, aminél többet mi gyarló emberek már úgysem vihetnénk ke-

resztül, hogy már ez életben egy egész családot boldoggá és megelégedetté avattunk.

— Nem ok nélkül kértem fel önt, kedves barátom, e közbenjárásra, — jegyzé meg a gróf, — mert azt mégsem mondtam el önnek, hogy én Juliskának illeténforma házasságot ajánlottam, amire ő határozottan azt válaszolta, hogy sohasem fog férjhez-menni.

— Ugyan mi titka lehet ez ártatlan gyermeknek, hogy még a földi rendeltetésétől is eltérten, oly életre kárhoztatja magát, amely, tudom, hogy addig, míg a gróf él, reá nézve sem terhes, sem lealacsonyító nem lehet, azaz most jut eszembe, hogy ő biztosan arra számít, hogy azt a sok kedvezményt, amely a gróf részéről neki jutott, szolgálatával hálálja meg, ha pedig véletlenül jóltevője előbb meghalna, úgysis tudja, hogy lelkész bátyjánál minden tekintetben szerető fogadtást és ellátást fog találni.

Ahogy a gróf és lelkész egymás között elhatározták, meg is történt. Ebéd után, amikor a gróf és lelkész kettesben ismét együtt étkeztek, Juliskának pedig szintúgy, mint előtte való nap, a mellékszobában volt terítve, a feketekávé felszolgálása után Alfonz maga nyitott a mellékszobába, hogy Juliskát az ebédlőbe behívja, minthogy pedig a szívbeli viszonyokban egészen tapasztalatlan leánynak fogalma sem volt arról, hogy méltóságos ura és lelkipásztora mi czéلبől becsülhetik őt annyira, vagy miért neheztelnek talán reá, hogy maguk elé idézik, meglehetősen szorongó kebellet és nem valami bátran jelent meg előttük.

— Édes leányom, nagyon egyszerű oka van annak, hogy a méltóságos gróf ide hívott be hozzánk, mert azt tapasztalhattad, hogy valahányszor családodról vagy rólad bármi tekintetben gondoskodás állt elő, mindig a gróf volt az, aki szívének és lelkének sugallatát követve, mindig úgy óhajtott intézkedni, hogy azzal családod és a te javadat mozdítsa elő, — szólt a lelkész.

— Igaza van lelkiatyámnak, — válaszolt Juliska olyan hangon, amely benső megindulását is elárulta és csaknem akadozólag csak ennyit tudott még mondani: mióta ő méltósága homoródi birtokán tartózkodik, nem egyszer, de többször volt alkalmam tapasztalni, hogy szeretett atyám és anyám iránt a legjobb indulattal viseltetik úgy tanácsban, valamint anyagi segélyezésben mindig megajándékozta becsülésével és barátságával, azért a sok jóért és kegyeiért pedig, amelyekkel irányomban viseltetik, én a legjobb akaratom mellett is képtelen leszek meghálálni és megszolgálni és csak Istenemhez kell búzgón imádkoznom, hogy őt úgy ezen, mint a másvilágon megjutalmazza.

(Folytatása következik.)

KOTKODÁCS.

Irta: *Beksics Gusztávné.*

Amely tyúk sokat kotkodácsol, azt szokták mondani, hogy keveset tojik.

Pedig nem mindig áll. Mert ha átvitt értelemben értjük, ha a tarka, begyeskedő és más szeméjében kapargáló tyúkokat meglett asszonyoknak képzeljük, akkor el kell ismernünk, hogy mikor oly szorgalmasan kotkodácsolnak, rendszeren nem csak a pletyka tozásait szórják és potyogtatják el, de kiköltve, rágalmoszárnyakon el is röpitik szüleményeiket a hatodik szomszédig.

Mindig az jut eszembe, ha mint a napokban ilyen kotkodácsoló vén néni és az udvarukhoz tartozó hírterjesztők társaságába keveredem, hogy mennyi hatlábu csirkét hoznának ezek a világra, ha véletlenül nem asszonyok, hanem tyúkok volnának.

S behunyt szemmel hallgatok ilyenkor az ő káromgöngytyúk lett és gurgulázó hangján, hogy kotkodácsolja el az egész baromfiudvarának, mit költött ki. Krokodilus-tozásokat! S a szentes Valerie tante, szemforgatva sóhajt fel égig, hogy jaj! Ah! de mily gonosz! raffinirt, cseppet sem idealista, csak az élvezet szereti, a mulatozást, a cifraságot, s az öregeket kerüli, mert a jó tanácstól irtózik.

Kot-kot-kodács! — rikolt fel Louise néni, leejtve antique lorgnonját ölébe! Fáj kimondanom, mit láttam ma megint?

— Mit! mit? Ah! halljuk? — kérdi a sok tuskére való, burnóra megért asszony és pi-pi-pi! gyűjti össze a salon legvégső végéről is hallgatóságát. Egy legyet is meg lehetne hallani, oly csend lesz. Louise tante illatos zsebkendőjével letörli a pletyka és kávézás élvezetétől megnedvesedett ajkait, hegyesre csücsöríti s kezd kotkodácsolni s a világba küldeni nem egy tozást, de egy egész ezred részére elég rántottára valót.

— Tudjátok, hogy én a templom mellett lakom, hogy a harangokat éjjel-nappal hallom, — hát lelkeim, bizony én nem igen jól alszom néha s ki szoktam dugni a fejemet az ablakon! S ilyenkor látok! figyelek; hallok sok olyant, de olyant.

— Vén chignon! mormogom magamban, képzelem, hogy villognak éjjel leselkedő szemei, mint a macskának.

— Hát ma hajnalban, mikor már a hajnali harangszóra elmondanám reggel imámat; — (ápropos Melanie, érted is imádkoztam, hogy asthmád könnyebben viselhesse); hát megáll ám a szemben levő ház előtt egy fiaker s abból ki száll ki? Hm! mit gondoltok? ki? Fruzina! A szép, ünnepelt Fruzina! kinek férje most uton van s ki hajnalban jár haza. De nem ám egyedül! Nem ám! Hanem egy katonatiszttel.

— Katonatiszttel! ismétli a kórus.

— Igen, katonatiszttel, kit meg is csókolt a szemtelen.

— Láttad?

— Esküszöm szent Lujza patronusom lelki üdvére! Láttam, sőt a czuppanás is felhalatszott, sőt még több! Azt mondta Fruzina! á Dieu! moncher! á midi l'église!

Hah! — gondolám! — Te megszenstelenítetted a templomot rendez-vous helynek használva! Rád lesek! Meg akarom látni kedvesed arcját! A kocsit elrobogott azután csöngetett Fruzina és bement házába. Talán azt hazudta, beteget látogat. Hhaj lelkeim! lelkeim!

— Kérlek, mondjad tovább, hát aztán, kit láttál? Elmentél a templomba?

— El bizony! Fruzina későn jött, majdnem kapuzáráskor, de a tiszt ott állott. Nem ismerem! Nézttem, jól megnéztem, szép, erős, athleta termetű ember. Fekete bajusza van. Szeme kék. Annyira néztem, hogy a szemtelen visszanezett, s mikor Fruzina belépett, megmutatott engemet neki, mire Fruzina pirulva felém fordult s köszönni mert! De én nem mutattam, hogy mit tudok már, hanem nyájasan viszonzám köszöntését, s kimenőben azt kérdeztem, hogy aludott, mert sápadt nagyon.

— Nos, mit felelt?

— Mit? Azt felelte „későn jöttem haza, de jól aludtam.“

— Hát miért nem kérdezted meg, hol mulatott?

— No, csak nem tartasz oly ügyetlennek, hogy ne kérdezzem. Bizony megkérdeztem. Hát Répássyéknál volt, rokonainál.

— Ah! hisz az a katonatiszt akkor a Répássy Jules.

— Rokona?

— Persze rokona!

— No de éjjel az a csók! S az a rendez-vous!

— Igaz! Igaz! ez viszony. Jaj! fuj! Hej! ha ezt a világ megtudja, vagy a Fruzina férje!

— Kérlek, hallgassunk felőle! Nekünk végre is semmi közünk hozzá. Ám szeressék egymást. Rokonok, mint mondjátok! No hát rokonok!

S a nénikék nyelvükkel csettentve, bólintgattak: „Rokonok,“ persze!

S a szegény Fruzina becsületét elkotkodácsolták a vén tyúkok.

S már Melanie tante a Fruzina sok-sok szeretőjéről is beszélt, kik mind-mind Szliácson udvaroltak neki. S sajnálták a férjet: Azt a bolond, vak férjet!

— Kot-kodács! — rivalt fel Valerie néni, — én ennél érdekesebb hirt tudok. Vén asszonyról pedig. Ismeritek talán a Juditot?

No, azt a még most is szép Rendeknét? Az ura főispán volt, ő az alispán leánya volt?

— Hogyne, hogyne?

— Hát lelkeim, Rendeknének egy zsidólegény szeretője van.

— Ah, horrible! Nem lehet! Jaj, hol a flaçonom? Ah! S kicsoda?

— Egy zenész! Olyan hegedűrángató!

— Lehetetlen!

— No, tudjátok, trombitásnak néz ki, olyan puffadt, piros arczulata van, mintha mindig a Walkürökben. accompagnéálna! De az orra, az Naso Ovidius, Káin pofa.

— S a szeretője?

— Az! vele lakik! Kiadta neki a negyedik szobáját, tudjátok ez egy különbejáratu szoba. Azt mondja, takarékoskodik. De nem igaz! A hegedű művészt ott értem benn vele, mosolyog, amint együtt cigarettáztak!

— Micsoda? Rendekné cigarettázik! Mily izlés-telen!

— Én is azt mondtam neki, s ő kinevetett s tudod, mit felelt? Hogy okosabb lenne, ha mi is cigarettáznánk, a fogunk sem fájna és nem pletykáznánk annyit.

— Szemtelen! Ő egy hitehagyott asszony! Zsidóval még szóba sem állok, s ő így megfélekedzik magáról.

— Azt állítja, imádja a hegedűt!

— Kot-kot-kodács folyik tovább a pletyka, al'onyodik, s Louise tante számtalan vén puszi után megyen vissza a templom melletti lakásba.

— Kot-kot-kotkodács! — folytatják a pletykát

a nénik s én erősen unatkozom, de nem merek elmenni, mert félek e sok fehérfogú asszonytól. Csodálatos, gondolom, hogy az asszony akkor lesz harapós, mikor már hamis fogat kap.

S ott maradok s a sok kot-kodácsolóknak egy adomát mondok a harangokról.

— Tudjátok-e kedves nénikék, hogy a harangok beszélnek?

— Ah! ah! — csodálkoznak. Talán az a bolondos amerikai, Edison találta ki?

— Dehogy, — felelem, — a harangok pletykázni tudnak.

— Beszélj el Titi! Beszélj el! Te mégis jó vagy. Te fölkeressz minket mulattatni. Beszélj, Titi!

Dura Máté.

S én utánozva hat különféle haranghangot, elkezdtem.

— Az első vékony kérde: — Mi történt? Mi történt? Mi történt? Mi történt?

— A második vékony harang feleli:

— Egy gyermek született! Egy gyermek született! Egy gyermek született!

— A harmadik mélyhangú kérdezi:

— Kitől? Kitől? Kitől?

S a negyedik még mélyebb, feleli:

— Vénasszonytól! Vénasszonytól! Vénasszonytól!

— A kis ötödik csöngetyű-harang kérde kíváncsian.

— Mi a neve? Mi a neve? Mi a neve?

S a legkisebb, legélesebb nyelvű harang ráfeleli:

— Rágalom! Rágalom! Rágalom!

Adomát megnevezték s aztán kidobták, mert én maliciozusan nevettem. S most talán rólam folyik a kot-kot-kotkodács.

„A tatárjárás mondái“-ból.

Irta: Benedek Elek.

Béla kisasszony.

Béla kisasszonyról mesélek most nektek, aki az aranyosszéki királynak volt a leánya. Mikor volt, mikor nem, magam sem tudom, valamikor régen lehetett: volt Aranyosszéken egy király s annak egyetlen leánya: Béla kisasszony. Ez a király a haláloságyán minden birtokát Béla kisasszonyra testálta, de azzal a feltétellel, hogy két névvel éljen: az egyik Béla legyen, a másik meg Etelka s egyszer fiu, másszor leányruhát viseljen.

Még jóformán el sem temették a királyt, hirül adják Béla kisasszonynak, hogy jönnek a tatárok. Több sem kellett Béla kisasszonynak, a várfalvi hegyen nagy erős várat építtetett. Na — mondta — most már jöhetnek a tatárok.

Hanem Béla kisasszony nem ült mindig a várban, ki-kijárt a vár mellé a rétre, leányruhában. Ott a vár tövében volt egy kút: odajárt itatni a juhával egy Petur nevű juhász s ott mindennap találkozott vele Béla kisasszony — Etelka képében.

Deli szép legény volt Petur, megtetszett Béla kisasszonynak, szerette volna, ha ő is feljö a várba, hivta is nem egyszer, de Petur mindig azt mondta: elmennék én veled a világ végére is, de a juhaimat nem hagyhatom. — Mit gondolt, mit nem Béla kisasszony, egy reggel kiment a kúthoz s mondta nagy búsan Peturnak:

— Hej, szegény Petur, rossz hírt hozok neked. Néném, Béla kisasszony be akarja tölteni a kutat, mert maholnap jönnek a tatárok s azt akarja, ne találjanak vizet.

— Bizony, ha betölteti a kutat a nénéd, — mondotta Petur, — eladom a juhaimat, mert csak nem nézem, hogy szomjan elpusztuljanak.

Petur még aznap vásárra hajtotta a juhait, eladta s felment a várba. Kereste Etelkát, de helyette Béla kisasszonyt találta férfiruhában s nem ismert rá.

Kérdezte Béla kisasszony:

— Mi jóba jársz, szegény juhászlegény?

— Hallottam a hugodtól, hogy betöltetted a kutat. Mit volt mit tennem, eladtam a juhaimat, s most ide jöttem, ha szolgálatot találnék nálad.

— Jól van, szegény juhászlegény, én meg is fogadlak, mert látom ügyibevaló legény vagy. Az legyen az első dolgod, hogy menj ki a várbéli népekkel és töltsd meg a kutat.

Kiment Petur vagy századmagával, töltötték a kutat egy hétig, éj, nap, szakadatlan, be is töltötték, de a víz azért hol itt, hol ott buggyant ki. Odament Béla kisasszony is s mondta Peturnak, aki nagyon

szomorú volt, hogy a dolgának nem tudott embere lenni:

— Hej, Petur, Petur, többet hittem felőled. Otlatlan mésszel s kovácsszénnel kell beforrasztani a likakat, többet nem fakad fel viz.

Petur megszegyelte magát, de úgy tett, amint Béla kisasszony mondotta s hát csakugyan többet a viz föl nem fakadott.

Két nap sem mult el azután, hogy a kutat be-töltötték, megjöttek a tatárok, körülfozták a várat. Annyian voltak, mint a fűszál, a rét csakugy feketéltt tőlük. Hét álló hétig vívták, döngették a várat, egyszer-egyszer tizen-huszan fel is másztak a vár fokára, de Petur s Béla kisasszony csakugy hajigálták le a czuda-rokat. Közbe-közbe Béla kisasszony leányruhába öltözött s míg a tatárok békében hagyták, Peturral sétálgatott a kertben s csak a jó Isten tudja, mi szép szavakat mondtak egymásnak. Egyszer azonban nagyon szomorú volt Béla kisasszony. Mondta Peturnak:

— Hallod-e, Petur, egy hétig sem tart már az eleség s akkor tatárok kezére kerülünk. Gondoljunk ki valamit, különben csak a másvilágon leszünk egymásé.

Mondta Petur:

— Én már gondoltam valamit. Átszököm a torockó-szent-györgyi várba és segedelmet kérek Zuzótól.

Ez a Zuzó híres vitéz volt, övé a torockó-szent-györgyi vár.

Mindjárt elhatározták, hogy Peturt, mintha halott volna, lepedőben leeresztik a várfokáról az Aranyosfolyóba s addig uszik, míg valahol, hol a tatárok nem látják, kiuszik a partra. Csakugyan, amint alkonyodott, sötétedett, Peturt lepedőbe csongolyították, kötélén az Aranyos-folyóba eresztették. De hiába volt sötét, a háromorru khán, ámbátor Béla kisasszony kilötte volt a középső orralyukán keresztül az egyik szemét, észrevette, hogy valakit lepedőben leeresztettek s kifogatta Peturt a vízből.

Petur halottnak tette magát, de ez is hiába-való volt, mert a háromorru khán nem hitt a halálában. Égő paraszat tétetett a tenyerébe, szeget veretett mind a husz körme alá: ettől majd csak felébred, ha nem igazi halott.

Hiszén tétetett égő paraszat a tenyerébe, verethetett szeget mind a husz körme alá, Petur meg sem mozdult, meg sem szuszszant, úgy fe-küdt, mint egy igazi halott.

— Várj csak, — mondotta a háromorru khán, — mindjárt felébredsz.

Odahivatta a leányát, Irinkát, aki olyan szép volt, hogy az igazi halott is fölébredt, ha ő reá nézett.

Jó Irinka, nézi-nézi, sokáig nézi Peturt, de őt ugyan nézhetne volna itélet napjáig, meg nem mozdult, merthogy Béla kisasszony, akarom mondani: Etelka volt az ő fejében és szívében.

— No ez csakugyan halott, — mondotta a háromorru khán, — dobjátok vissza a folyóba.

Egyszeribe visszadobták. De bezzeg mindjárt felébredt Petur, uszott a viz alatt, aztán mikor jó messzire haladt, kibukkant a vízből, ki a partra s uczezu neki! szaladt a torockó-szent-györgyi várba. Megy egyenest Zuzóhoz s mondja, hogy mi jóban jár.

— Jól van, Petur, adok segedelmet, minden néppemmel mellétek állok, de annak nagy az ára: legyen a feleségem Béla kisasszony.

Mondotta Petur:

— Ne félj, Zuzó, Béla kisasszony a tied lesz. Hallottam is már több rendben, hogy feléd hajlik a szíve.

Még az éjjel felverte Zuzó a katonáit, rácsapott a tatárokra a sötétségben s még hirmondónak sem maradt belőlük.

Reggel megy föl a várba Petur s jelenti Béla kisasszonynak, hogy: volt tatár, nincs tatár, de nagy ám ennek az ára: feleségül kell menni Zuzóhoz. Ő már ezt meg is ígérte.

Elszomorodott erre Béla kisasszony, de azért csak mondta Peturnak:

— Jól van, Petur, üzend meg Zuzónak, csak jöjjön a násznéppel, várom.

Munkácsy Mihály: Anyai öröm.

(Téli Műtárlatból.)

Üzen Petur Zuzónak, hogy jöjjön, de nem is várt az két üzenetet, jött a násznéppel, de milyennel? Halljatok csodát; csupa leányruhás legényekkel jött Béla kisasszonyért, ez meg most is férőruhában volt, úgy várta Zuzót a vár kapujában.

— Ej, de sok szép leánypajtásod van, — mondotta Béla kisasszony, s azzal mit gondolt, mit nem, bevezette Zuzót a virágos kertjébe, mutogatta a „leányoknak“ a szép virágokat, egyszerre aztán, míg a virágokban gyönyörködtek, kisurrant a kertből s a kaput rájuk zárta. Szalad Zuzó a kapuhoz s átkiált Béla kisasszonynak:

— Mit akarsz, Béla kisasszony?

— Azt akarom, Zuzó vitéz, hogy maradj a leánypajtásaidal a virágos kertben.

Hiába könyörgött Zuzó, nem eresztette ki onnét. Három nap s három éjjel ott tartotta, akkor leszólt Zuzónak az ablakból:

— Dobd fel a kalapodat, Zuzó vitéz, akkor ki-eresztlek!

Mit volt, mit nem tenni, Zuzót gyötörte az éhség, feldobta a kalapját. Béla kisasszony fejébe esapta a kalapot s leszólt nagy nevetve:

— Most már én vagyok az ur. Fejemen a kalap. Mehetsz haza, Zuzó vitéz.

Zuzó nagy szégyenkezve elkullogott a leánypajtásaival, s amint eltakarodtak, mondta Béla kisasszony Peturnak:

— No, Petur, Zuzó többet, tudom, nem jő vissza. Most már itt a kezem, tied vagyok halálig.

Felelte Petur:

— Elég rosszul cselekedtél, Béla kisasszony, hogy megcsaltad Zuzót, mert mi ugysem lehetünk egymásé ez életben: Etelka hugodnak adtam a szívemet.

— Jól van, Petur, ha neki adtad, légy az övé. Várj, mindjárt beküldöm a hugomat.

Azzal kiment s félóra sem telt belé, visszajött földig selyem, aranyos szoknyában.

— Itt vagyok, Petur!

— Hát a nénéd hova lett?

— Az is itt van, Petur! Nézz meg jól!

Hej, édes Istenem, örült Petur, hogy a szíve majd kiugrott. Egyszeribe papot hívtak, nagy lakodalmat csaptak s még ma is élnek, hogyha meg nem haltak.

Atyám emlékének.

(Deczember 8.)

*Fájó kegyelet és fiúi szeretet
Ami ma, jó atyám, sírodhoz vezet;
Az elmúlt emlékek és „az a gyászese” ...
Mind előttem lebeg s kicsalják könnyemet ...*

*A mult boldog idők, ha rájok gondolok;
Elővarázsolják atyai mosolyod ...
Oh! De ez a mosoly — olyan fájó nékem! ...
Pedig egyszer az volt — földi — üdvösségem! ...*

*A te mosolyodtól lelkem is mosolygott;
Nem ismertem „akkor” semmiféle gondot;
Levetted vállamról: magadéra tetted;
Szívesen viseltem érettem a terhet ...*

*Oh! ... és én nem tudtam viszonzni néked:
Atyai jószágod, a te szíveséged ...
Most sem adhatok mást: mint fiúi hálám —
Küldöm el tehozzád, szeretett, jó atyám ...*

*Hű, fiúi hálám egy szeplőtlen keret;
’S ebbe foglalom a te szent emlékedet;
Amely mint oltárkép az istenházában —
Sérthetetlen marad szívem templomában.*

*Gyászos haláloznak évfordulónapján —
Érted száll ég felé áhítatos imám:
Béke poraidra, — áldjon meg az Isten:
Légy boldogabb ott fönt, miként voltál itt lenn! ...*

Rumy Mihály.

Máté úr kalandja.

Vig beszélyke.

(Pályamunka.)

Irta Csapó Gizella.

A terrazon már el voltak foglalva a kerti székek.

Diószeghy Máté ur rövid szakállát elégedett mosollyal simogatta, míg társai elmélyedten vizsgálják, majd osztják a kártyacsomagot.

Ma a szokottnál többen jöttek össze a háziur barátai, így a lelkész néhánynyal külön vonulva, a polgári házasság előnyeit és hátrányait vitatva, leglátványosabból sem érezte a játék hiányát.

Ora-óra után mult. De az előrehaladt idő semmit sem zavarta a terrazon mulató társaságot.

A homályos üvegekkel borított lámpákat az asztalon fátolszerűen körülvette a drága szivarok illatos füstje. Máté ur a kártya mellett sem felejtkezett meg háziuri kötelességeiről, élték eszmecserét váltott időközönként azokkal, kik mögötte a polgári házasság érdekes voltáról a napi eseményekre tértek át, majd pikáns mende-mondákba bonyolódtak:

Hogy azok a divatos, emanczipált nők ma már a házasságot sem tekintik szentségnek, ezt eléggé bizonyítja az a szenzációs eset a fővárosban, hogy a szép Dárdainé hét évi házasság után képes volt férjét három gyermekével együtt elhagyni egy úresfejű, huszéves filkőért, kinek érdemei pusztán hangzatos nevében rejlenek ...

Ezt a történetet szedték apróra, mindnyájan, — kárhoztatva az erkölcsöknek ínyetén való meglazulását.

Nem mindig az asszony a hibás, — szól közbe jóindulatul a háziur, egyik-másik léha fráter, ügyesen, mint a kigyó, betolakodik a csendes laktanyába és előre kiesztelve tervekkel, lelkiismeretlenül szétdulja a családi élet boldogságát.

— Barátom! — kiáltott fel meglepetten Flóri Géza, ki eddig kártyáiba mélyedve hallgatott, ilyen határozottsággal csak a saját tapasztalata alapján szólhat az ember. Talán egykor te is a tilosban vadásztál? ...

— Az nem éppen lehetetlen, — viszonzá Máté ur kedélyesen, csak hogy mielőtt siker koronázta volna vétkes szándékát, szörnnyű kudarcot vallottam.

— Még ma is tisztán emlékezem azon esemény minden részletére, mely a végzet intéseként egy váratlan fordulattal meghiusítá reményeimemet.

— Komolyan beszélsz? — kérdék egyszerre minden oldalról.

— A legkomolyabban állíthatom, hogy megtérésem gondviselészerű volt.

— Ah! ah! mind érdekesebben, titokszerűbben hangzik előadásod, tovább, tovább, nem elégszünk meg a bevezetéssel.

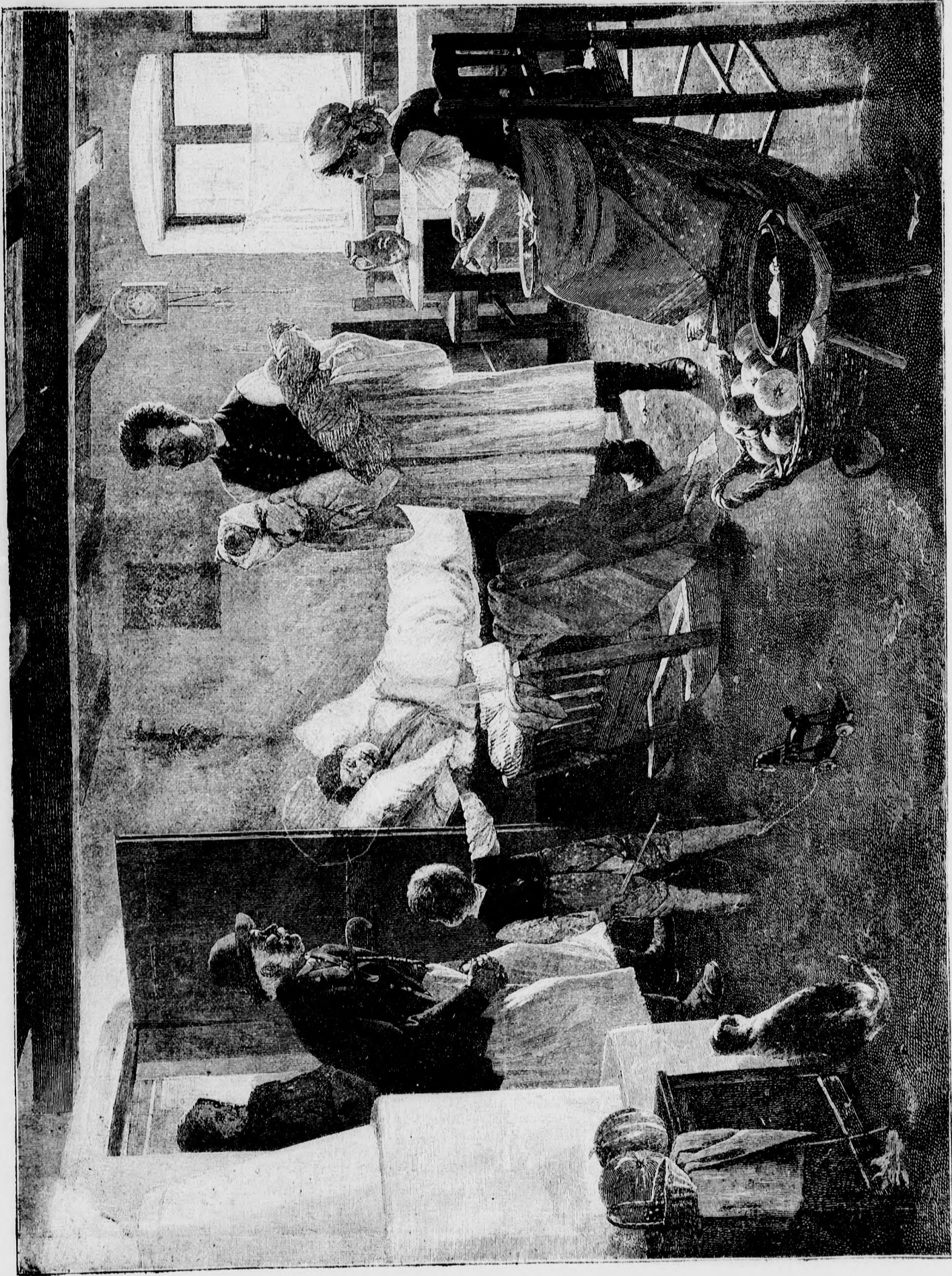
A háziasszony nyájas arczával már régen visszavonult a társaságtól, eszerint a férj szabadon, minden tartózkodás nélkül, beszélhetett.

Mielőtt valóban visszaidézném a multak rejtélyes történetét, szégyenemre be kell vallanom, hogy már két éve voltam férje ennek a szeretetreméltó nőnek, kinek kiváló tulajdonait ti is mindannyian bámuljátok. Akkor, mint még ma is, szerelmes voltam a feleségembe. Csakhogy ...

Csakhogy még nem volt kedved lemondani az élvekről, egészítették ki társai.

Mint tapasztalni fogjátok, barátaim, szépítés nélkül, mereven az igazsághoz ragaszkodva beszélem el multam ama részletét, melyet mindeddig elhallgattam.

Házasságom második évében gyakran tűnődtem magános óráim alatt, hogy miként, mily elfogadható okkal menekülhetnék egyidőre eme kötelezettségek alul. — Néhányszor könnyedén érintém ifju nőm előtt, hogy itt, vagy ott dolgom volna holmi családi ügyekkel, melyek hosszabb időt igényelnének

Dapla, vagy semmi.

s hova kénytelen volnék egyedül menni. De nőm hallani sem akart távozásomról.

Egy váratlan fordulat azonban könnyű szerrel célomhoz vezetett.

Egyik nap reggelén kisírt szemekkel lépett szobámba Katinka, érzékenyen tudatva velem, hogy édesanyja súlyosan beteg s hogy a doktor állítása szerint a legnagyobb gondozást igényelné.

Ebből aztán az következett, hogy nagylelkűen, önként vezettem féltett beteget ágyához, míg én felhasználva az időközt, nem az említett családi ügyekben, hanem Tátra-Füredre menekültem.

Én, mint a kalitból kiszabadult madár, tele tüdővel szívtam a tiszta levegőt, ujongva rohantam az élet ígérő fenyesek honába. — Fürdőhelyeken könnyebben ismerkedünk, talán mert azokat, kikkel érintkezésbe jövünk, kevésbé ismerjük s így könnyebben megy a társalgás. Már az első napon, mint jó ismerős és mint egyik főtenyező szerepeltem.

A lelkesültség közepette végzetem összehozott a szép Klárikával.

Jogász-koromban az a ritka eset történt meg velem, hogy az a nő, ki akkor igen fiatal leány volt, belém szeretett, számítás és utógondolat nélkül. Az élet szétválasztott minket akkor.

Évek multak, ő férjhezment s az egykor oly életdús leány karcsu, nyulánk asszonynyá változott.

Mostani alakjában volt valami mélabús, költői, csaknem regényszerű megjelenésében.

Először a sétatéren találkoztam vele, egy szemüveges, jól táplált úriember karján lebegett előttem.

Kétszer is elhaladtak mellettem, midőn felismerém ama halvány vonásokban a pajzán, mosolygó Klárikát.

Alig tudva bámulatomat, meglepetésemet elrejtteni, egyenesen hozzásietve, bemutatam magamat és igyekeztem férjével ismeretségbe lépni.

Emlékeinket felelevenítve, csakhamar észrevettem, hogy a fiatal nő még jól emlékezik czélzatosan ejtett szavaimra, s ha rám emelte rejtelmes tekintetét, azok az epedő szemek, a szerelem egész történetéről beszéltek.

A következő nap estélyén kissé elfogultan léptem a táncterembe.

Elbájolólag szép volt, halvány vonásaiból az a fátyolozott, csábos tekintet behatolt szívemnek legmélyebb rejtekébe is.

— Ön jól tudja, Klára, mit jelent az, ha azt mondom, hogy képtelen vagyok tovább rejtegetni szenvedélyes érzelmeimet, — suttogám szakadtan.

— És én fogadni mernék, — viszonzá'enyelve, hogy ön, évek óta sohasem foglalkozott gondolatban velem.

— Önnel?

— Velem. Kinél szeszélyesebb asszonyt bizonyára sohasem látott.

— Én Istenem, ha sejtettem volna? — dadogám önfelédten áradozva.

— Kérem, ne folytassa ily gyászos hangon, hiszen nem voltak talán oly drámaiak a mi közös emlékeink? . . .

— Régen megbocsátottam önnek a multakért, de kissé babonás vagyok, tehát bizonyos félelem fog el az ön körében, mert még sohasem találkoztunk anélkül, hogy ne éreztem volna, hogy a legközelebbi jövőben szenvedni fogok . . .

— Szervenadni, és miért? — kérdém élénken, csak nem érzékenyen; válasz helyett ajkai mind összébb szorultak és bájos alakján ideges remegés futott végig.

E pillanatban felhangzott a zene. Először keringőt játszottak, mely rövid ideig tartott, azután következett a Szupécsárdás. Mi együtt táncoltunk. Komolyabban ment a dolog, mint egyébkor.

Hosszan, önfelédten, csaknem egymásnak élve táncoltunk Vérem mindinkább keringésbe jöve, gyorsabbak lettek a fordu-

latok és mind közelebb jutottunk egymáshoz, közelebb a valóságban, közelebb lélekben.

— Talán most egészen megértettük egymást? — rebegém önkéntelenül, — szívem a megszakadásig telve van érzellemmel a vágyak legyőzhetetlen szenvedélyével. Szóljon, hol és miko beszélhetek önnel, tanuk nélkül. Egyedül? . . .

Klára a tánczótól kipirult arcczal, lihegve a fáradságtól, alig hallhatólag suttogá fülembe:

— Holnap alkonyatkor egyedül leszek szobámban, férjem még hajnal előtt eltávozik a fürdőből.

* * *

— Barátom, te önmagadat fölülmultad regényes hajlamaiddal! — kiáltá, székéről fölugorva a könnyen lelkesedő Turi Géza.

— Már közeledünk a kifejléshez, figyelmet és csendet kérek, — viszonzá' sajátságos iróniával az elbeszélő, mely némaságában is sokat jelentett.

Azt talán fölösleges is említenem, hogy a következő nap estéjét türelmetlenül vártam s minél inkább közeledett a pillanat, annál inkább vágyódtam a szép asszony után s a megbánás helyett diadalérzettel lépdeltem lakása felé.

A bájos syrén helyett ládák, becsomagolt bőröndök hevertek szanaszét a szobában.

— Mi történt itt? Hova rejtőzött előlem Klára? — kérdeztem önmagamtól dermedten, tétovázva. Majd figyelmesebben kezdék vizsgálni s feltűnt, hogy a bőröndökön előttem teljesen ismeretlen név van följegyezve. Aztán visszafojtva magamban az érzélgést, feltártam a folyosóra nyíló ajtót és irgalom nélkül ráztam a csengetyű zsinórját. A csengetyű sívító szavára megjelent a főpincér s a küszöbön megállva, álmétkodva tekintett felém.

— Uraságod — ugymond tétovázva, — valószínűleg elteveszti szobáját, mert ez itt az imént érkezett vendége.

Én tágranyitott szemekkel, kérdően tekinték reá.

— Nem tetszett értesülni felőle, hogy az előbbeni lakók, nem tudni, mi okból, még a reggelt sem várva be, végleg eltávoztak a fürdőből?

— Végleg? — ismétlém, — ideges rémülettel, lábaim inogtak, míg arcom fakószínt öltött az indulattól.

Ez volt az első és utolsó kudarczom.

A mult regényes története, mely az én személyemmel egyideig kapcsolatban állott, be van fejezve.

Ama szenzációs eset óta nevét sem hallottam a csábos asszonynak és soha többé eszembe sem jutott őt felkeresni, vagy más nőre gondolni azon az egyen kívül, akit Isten törvénye szerint hitvesemnek nevezek.

GONDOLATOK.

Az a szegény, akinek a szive szegény.

*

A jókedv bátorságot, a bátorság erőt kölcsönöz az előrehaladáshoz.

*

Azt az embert, ki esze s szorgalma után boldogul, azt a tehetetlenek: szerencsésnek mondják.

*

Legkeserűbb könyvet az árva hullat

*

Az ember élete: az egészség, Vagyona: a boldogság. Büszkesége: a becsület.

*

Némely embernek a szerencsétlensége a megmentője.

A piros rózsa.

<p>1.
Szép májusi este
Kinyílt a rózsa;
Le is tépte
A barnalány
Másnap virradóra.</p>	<p>2.
Gyöngyharmatos rózsát
Éjhajába tüzte . . .
. . . Sok legény ment
Volna érte
Hej! akár a tűzbe.</p>
<p>3.
Úgy ment a templomba,
Hajában a rózsa . . .
Deli legény
Tekintetét
Le nem vette róla.</p>	<p>4.
Úgy nézte a rózsát,
Úgy sirt-rítt magába',
Jól tudta ő,
Hogy nem neki,
Másnak van az szánva.</p>
<p>5.
. . . Felveti a fejét
Büszke, barnalányka
Hogy megingott
Az a rózsa,
Csak a legény látta . . .</p>	
<p>6.
Búgó ima, ének
Hangzik kimenőre,
Ébenhajú
Barnalány
Büszkén megy előre.</p>	<p>7.
Szegény Szegő Dani
Nézte, de hiába!
A lány csak a
Biro fiát,
Bodor Jancsit, látta.</p>
<p>8.
Ott a Hársas szélén
Megállott a leány:
Valakit várt . . .
Bodor Jancsi
Termett az oldalán.</p>	<p>9.
„Szakitottál rózsát?
Ahogy megigérted?”
„Szakitanék
Ezeret is,
Bodor Jancsi, érted!”</p>
<p>10.
„Nem ezret, csak egyet,
Csak azt a pirosat!”
„Jaj! Istenem!
Elvesztettem!”
„Tudom, másnak adtad.</p>	<p>11.
Annak az apátlan,
Anyátlan legénynek!
Légy hát azé!
Úgy sincs neki
Senkije szegénynek!”</p>
<p>12.
Piros rózsa nyílt
Ezer is azóta,
Csak a leány
Halvány ajkán
Nem hangzott a nóta!</p>	<p>13.
Nem hangzott a nóta,
A szavát se vették,
Bodor Jancsi
Lakodalmán
Koporsóba tették!</p>
<p>14.
A halottasházba'
Csak egy gyertya ég már;
Deli legény
Összesve
Ül a koporsónál.</p>	<p>15.
Hervadt, piros rózsát
Százszor megcsókolja,
Aztán . . . aztán
Ráteszi a
Fehér koporsóra.</p>
<p>16.
Piros rózsa nyílt
Ezer is azóta . . .
Szegő Dani
Híres betyár . . .
Így hangzik a nóta . . .</p>	

Achim Géza.

AZ ELSŐ CZIVAKODÁS.

— A házasséletről. —
Irtta: KARCZFALVI.

— Végre magunkra vagyunk!

E szavakkal ölelé meg dr. Millnay fiatal, szertreméltó menyasszonyát.

Emilia mitse felelt. Nők módjára nagyot sóhajtott és bájos zavarában piruló arcát keblére hajtá.

A mellékszobában suhogtak a selyemruhák, csengtek a poharak és hangzott a vidám kacaj. Ezek azonban csakis a távozni készülő utolsó vendégek voltak.

Emilia felpillantott a szeretett férfiúra és szeme édes könnyekkel telt meg, melyek közé az a fájdalom szokott gyűlni, midőn eddigi körükből távozva, előttünk ismeretlen, új világba lépünk. Millnay Aladár sokat emlegetett fiatal orvos szintén e válponton állt és a pálya, melyre lépett, fényesnek ígérkezett; mindez nem maradt befolyás nélkül Emilia szerelmére.

Aladár a férfiak eszményképének tekinté s a házasság szintén eszménykép volt előtte, olyas valami, melyet az életnek köznapi prózája el nem érhet, vagy legalább az ő házasságukban elérni nem fog.

Aladár tudományosan képzett férfiú volt és sokkal mélyebben hatolt az emberi természetbe, sokkal inkább ismerte az emberek társadalmi életét, hogysem a dolgokat gyakorlati oldalukról ne tekintette volna, vagy pedig, hogy a rózsák jelene miatt a még fátýollal borított jövőről megfeledkezett volna.

Emilia ki akart bontakozni karjai közül, de Aladár szorosán tartotta, és most e pillanatban először, tekintett komolyan mosolygó szemébe.

— Kedves Emiliám! — mondá, és hangja férfiasabban csengett, mint egyébkor. — Még mielőtt az első lépést teszed ez új életbe, fogadalmat kell tenned és megígérned, hogy e fogadalmad mindenkor szent lesz előtted.

— Mi az, kedvesem? — kérdé Emilia, átérezve e magasztos pillanat szentségét.

Örökkétartó fogadalmad! Mily eszményi, mily regényes lehet az!

De mit az orvos s most már férje tőle követelni szándékozott, korántsem volt eszményi vagy regényes s nagyon is szárazon, sőt tompán hangzott, midőn mondá:

— Igérd meg, hogy czivakodás után sohase fekszünk le előbb, míg meg nem békültünk.

Emilia kiábrándultan hullott le képzelmeinek hevedik egéből.

— Czivakodás után? — ismétlé keserű csalódással hangjában és mozdulatában.

— Oh, Aladár!

Egek! Örök szerelemre való esküvést, magasztosat és eszményit várt ő és mily idétlen prózai tapasztalatra jutott! Mindez elég ok volt arra, hogy férjének kezét elbocsássa és éreztesse vele, mennyi fájdalmat okozott neki e követeléssel. Aladár úgy tett, mintha mindezt észre se venné és folytatta:

— Nemde, kedves Emiliám, megígéred, hogy esetleges czivódásunkra nem engednéd lenyugodni a napot?

— Aladár, — viszonzá Emilia röviden és komolyan, miközben homlokát ránczolá, — ilyesmit nem követelhetsz, nem fogsz követelni tőlem, én . . . én . . .

— Nos? — kérdé Aladár mosolygva.

— Sohase szoktam czivakodni, mondá hirtelen Emilia — félig elfordulva.

— De kedves férjeddél mégis néha-néha, ha nem tehetnéd meg, mit óhajtana, vagy nem akarná megtenni, mit te óhajtasz. Mert lásd, kedvesem, mi sem simítható el könnyebben, mint a házasságok közti czivakodás, ha harmadik nem vegyülhet közjük és ha a hadiállapot 24 óránál tovább nem tart.

Aladár még tovább mosolygott.

— Ha e harmadik alatt anyámat érted, — viszonzá Emilia, kissé reszkető hangon s ezzel azt akartod, hogy ezentúl vonjam meg tőle bizalmamat s házamban idegenné tegyem, úgy meg kell mondanom, hogy . . . hogy épp úgy sérted őt, mint engemet, mert . . . mert mi ketten nem czivakodunk, nem, soha, és anyám sohasem elegyedik czivakodásba.

Emilia most már arczélének háromnegyedrészt mutatja.

— Ne ragadd el magadat, Emilkám, — viszonzá Aladár gyöngéden, de határozottan. Ezzel keze után nyult, melyet Emilia vonakodva engedett megfogni.

— Én legtávolabbról se gondoltam anyádra, kit épp úgy tisztellek, mint saját anyámat; de ismerem az életet, gyermekem, és tudom, hogy ezer meg ezer házasság nem végződnék oly boldogtalanul, ha ez ígéretet egymásnak megadnák, melyet most szeretetteljesen bár, de teljes komolysággal kérek, sőt követelek tőled!

— Ah, tehát követelsz! — mondá Emilia sértett büszkeséggel. — Uj állapotunkban első szavad követelés és parancs! Meg kell vallanom, hogy jogodat eléggé korán érvényesítetted. De ha követeled, meg kell ígérnem, hogy fogadásom szent lesz előttem és habár kényszerítve adom is, biztosítlak, hogy nem fogok czivakodni.

Ezzel kibontakozott keze közül és gyorsan az ablakhoz ment. Megsemmisülten állt meg ott.

Hát ilyen a házasság, melyet rózsás színben ecsetelt maga elé? Ime a nászszoba küszöbén eléje áll az élet közönséges prózája, melylyel szülőinél eléggé megismerkedett. Czivakodás!? Hisz szilárdul eltökélte magában, hogy férjét sohase fogja barátság-talan szóval illetni s ő most czivakodásról beszél! Hallatlan! Eszébejutottak anyjának intései, midőn a házasságról ábrándozott s ime — anyjának igaza volt.

Aladár még egyszer megfogta kezét. Emilia nem mozdult. — Emiliám! — mondá Aladár, — valóban mindketten gyermekek vagyunk: én, mert olyasmit követelek tőled, mit nem teljesíthetsz és te, mert szívélyes tanácsomat rossz néven vetted. Balgaság!

Emilia férje felé fordult, szép arczán meglátszóttak a hullatott könyvek nyomai.

— Hogyan? Nem teljesíthetek? — mondá. Ily egyszerű, balga ígéretet ne bírnék teljesíteni? Rossz néven vettem tanácsodat? Hisz én vagyok ennek oka? Hisz oly boldog voltam, míg helytelen követeléssel e hangulatba nem hoztál. Hát házasságunk első estéjét, első egyedüllétét a czivakodásról való társalgás töltse be?

E szavakra haragja ismét felülkerekedett és szenvedélyesen, könyezve folytatta:

— Miért zaklatsz czivakodásoddal? Nem akarok czivakodni! Nem ismerem a czivakodást! Soha életemben nem czivakodtam.

Ezzel arczát zsebkendőjébe rejtette és keservesen zokogott. De nem úgy a derék Aladár. Jól érezte, hogy válpontnál van, mely arról fog határozni, ki legyen az

úr a házban, ha nem is zsarnoki értelemben, hanem a szentírás szavai szerint: „És ő legyen a te urad és parancsolód“, azaz: gondolatai, óhajai, akaratai a tied is legyen.

— Ha egyáltalán félreérteni akarsz és kívánságomat ily méltatlan módon magyarázod, úgy maradj meg amellet. Az első lépés e szerencsétlen házasságra megtörtént, még pedig tőled! Ime, esküvőnk napján czivakodtunk és ha éppen úgy akartod, váljunk el haraggal egymástól. Jó éjt, Emilia!

Ezzel futólagosan, majdnem fagyosan csókolta homlokot és a hálószoba ajtaja felé fordult. Nem nagyon sietett, útközben még keztyűit is lehúzta és nézegette a csillár alatt, vajjon nem kapott-e itt-ott foltot.

Emilia parázson állt. Oh, nagyon is igaza volt! Tagadta tőle a czivakodást és máris czivakodott vele; elismerte jó szándékát s azt máris meghusítottta.

Aladár az ajtóhoz ért, felemelte a függönyt, még egy lépés és tátongó örvény nyílik meg köztük s mindkettőt örökre boldogtalanná teszi.

— Aladár!

Csak egy szó volt, félig az ijedelem, félig a segélykiáltás szava, de a fájdalomtól tisztított, valódi aranycsengése a szerelemnek.

Aladár feléje fordult.

Emilia kiterjesztett karral, könyein át mosolyogva állt. Aladár nem lett volna ember, sem orvos, ha e változást észre nem vette volna, mely most kedves nején történt. Odaugrott és hevesen keblére szorítá.

— Emiliám!

— Bocsáss meg, Aladár, — suttogá halkán és boldogan, — gyermek voltam és gyermekes gondolataim valának. Haragomban ígértem, amit tőlem kívántál és most békében akarom teljesíteni.

E szerint . . . nem nyugszunk le előbb, míg ismét meg nem békültünk.

— Látod, kedvesem, — viszonzá Aladár, — miközben szenvedélyesen megcsókolta, — ez volt első czivakodásunk.

Egyszer volt . . .

*Egyszer volt egy leány,
Mindennapos mese,
Szeretett egy legényt,
De ez nem szerette.*

*Szeretek oh mindent,
Mindent, mi rajtad van,
Oly édes szenvedni
Szerelmi kínomban.*

*A leány szöke volt,
A férfi szép barna,
Szende szűz az egyik,
Másik hamis, csalfa.*

*A lány csak hallgatá
E szép hazug mesét,
Oh, neki édes volt,
Szerelmeiről beszélt.*

*Szeretek, oh édes,
Büvös, bájos leány,
Szeretem éltedet,
Mely mosolyog reám.*

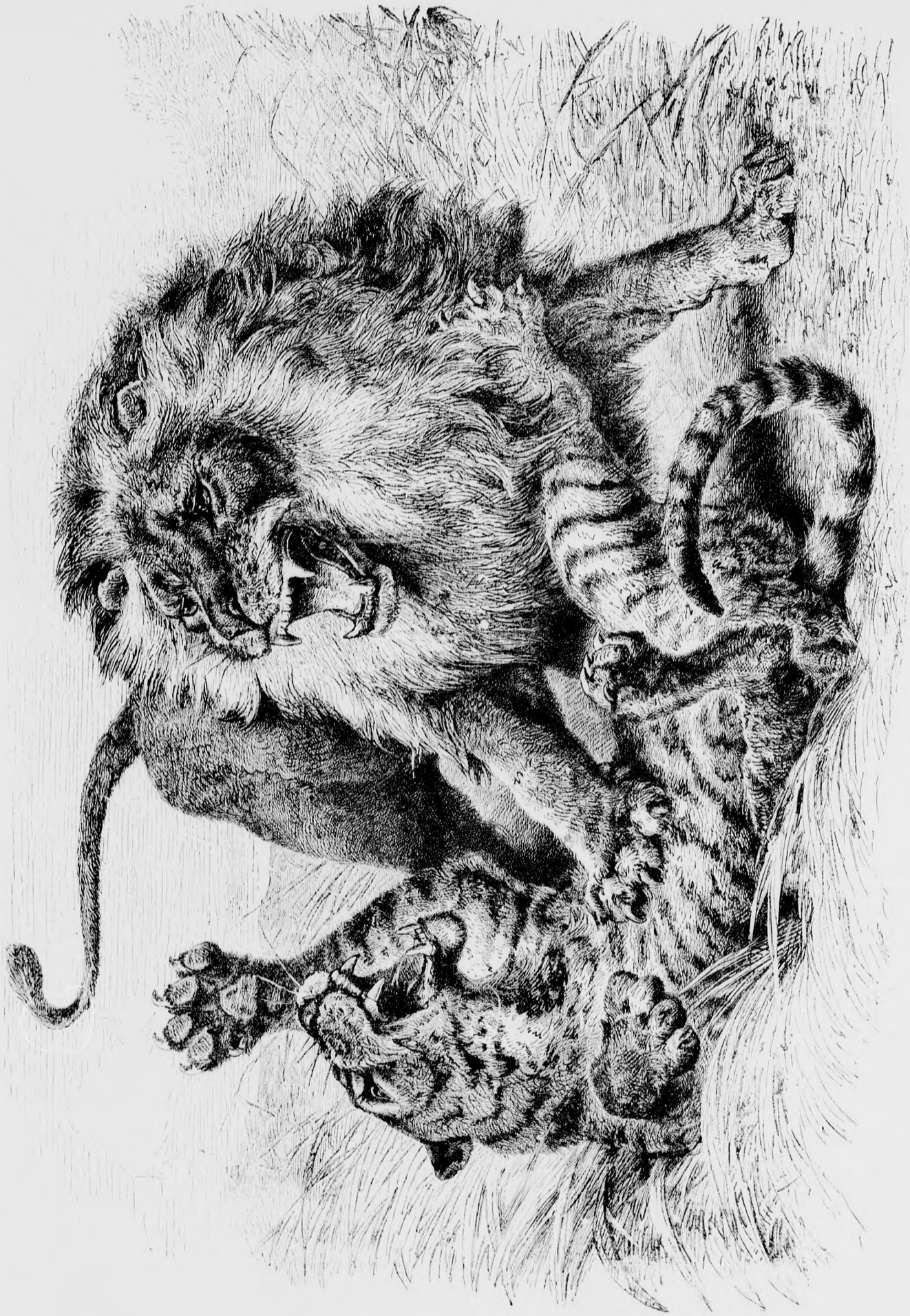
*Mondjam, vagy ne mond-
Tovább e szép mesét? [jam
A leány siratja
Elvesztett édenét.*

*Szeretem szemedet,
Mely kék, mint az ég,
Szeretem ajkadat,
Mely szerelemtől ég.*

*A férfi boldogan
Keres egy más után,
Mosolyogva mondja:
„Mind bolond a leány“.*

Csetényi Juliska.

Királyok párja.

ESZMÉK ÉS ÉRZELMEK.

Irta Mangold Gusztáv.

Hol jobb: falun-e, vagy városban ?

Mily pompás az a falusi élet és mennyire különbözik a város zajos voltától! — sóhajt a nagyvárosi lakó, amidőn a nyár hevében, poros sétányairól visszatérve, kimerülten dől le ruganyos pamlagára. Mily boldogok azok a falusiak! Ha mi a nap fáradalmi után üdülést keresünk a szabadban, ezer meg ezer körülmény megkeseríti az élvezetet, míg ők mindig és teljesen élvezhetik az üdítő levegőt s a természet kellemeit.

Be unalmas, beh egyhangu falun az élet! — siránkozik a várositól oly boldognak vélt falusi lakó. Mily irigylésreméltók azok a városiak, kiknek a hosszú téli estéken színházi előadások,

gosan ki van mutatva. *Antigone* tragikus hősnő, ő testileg s lelkileg megtöretik, — *Hämon* s anyja *Eurydike* meghal, anélkül, hogy bukása tragikus bukás volna s végre *Kean* példát szolgáltat arra nézve, hogy létezhetik teljes tragikus bukás testi halál nélkül is.

A zordon, hajthatatlan király, ki hatalmát oly szilárdnak hitte, hogy az istenek haragját nem félve, ellenszegült a természet örök törvényeinek, a maga ellen zúditott hatalmak erejének áldozata lesz. Fia s neje halála teljesen elkeseríti s ő, ki ezelőtt csak másokat ejtett kétségbe, elborzad önmagától s kegyetlenségétől, melylyel egész családját örökre tönkretette. Nem hal ugyan meg, de a körülmények s lelki állapota lehetetlenné teszik számára a küzdelem továbbfolytatását s így bukása teljes tragikus bukásnak mondható.

Skuteczky Döme: Házi színház.

(Téli Műtárlatból.)

hangversenyek, bálók s egyéb szórakozások állanak rendelkezésére s kellemesen megrövidítik a mireánk nézve olyannyira unalmas, hosszú időt.

S valóban, mindakét félnek teljesen igazsága van. Egy a városban föltöltött nyár szintoly kellemetlen, mint egy a falusi magányban átélt tél, melynek végnélküli estéi alkalmasak arra, hogy az ember teljesen megérthesse, mi tulajdonképen az az unalom! Ugyannyira, hogy minden további gondolkodás nélkül is reá jövünk, hogy télen a városban s nyáron pedig a falun kellemesebb a tartózkodás.

A tragikus bukásnál földolog-e a halál ?

(Kimutatva Sophocles „Antigone“-jából.)

Mint hogy a tragikus bukás a személyek önönmagukkal való meghasonlásában s benső megtöröttségében mutatkozik, hű s hatásos feltüntetéséhez semmiesetre sem mulhatlan kellék egyszersemind a testi bukás is. Sophocles „Antigone“-jában ez vilá-

A megelégedés.

A megelégedésnek nem kell márványpalota, többször megtaláljuk a szegény ember viskójában, mint a gazdagok palotájában. A csendes fedél alatt a természet ölen s a vig pászto gyermekei között lakik s azokra önti áldását. A gazdagság mé nem boldogság s megelégedés.

A két kanári. (Mese.)

Egy kis kanári madár, kit kedves úrnője becézgetett s a legkiválóbb eledellel tartott, ekép szólott társához, ki a rácson kívül vigan füttyörészve szálldogált feléje.

— Látod, testvér, minő szép házam van, szeretnek s a legjobb eledellel tartanak!

— Szép ott begyeskedni, — felelt amaz, — de meg van szabva, meddig mehetsz, meg van szabva az egyforma táplálékod s a gyönyörű erdőn, mezőn, rónán, a harmatban, avagy a bűvös-bájos napsugárban sem fűrödhetsz.

Szegény vagyok, az igaz, nincsen aranyreteszű palotám s szállást ad nekem a susogó bokor, nem gondoskodik rólam szerető úrnő s csak az út szélén elhintett kenyérmorzsa, avagy fáradsággal megkeresett állatka a kenyérem, — de szabad vagyok, szabad — s e szabadságomban ezerszerre boldogabbnak érzem magamat, mint te és hidd el nekem, nem is cserélnék boldogságoddal.

A kis fogoly kénytelen volt beismerni, hogy testvérkéjének igaza van s irigykedve ismétlé magának mindazt, ami után ő már olyan régen vágyakozik.

Tanulság: Ritkán van a fény és pompa mellett boldogság és valóban megelégedett csak a kevésigényű lehet.

A gyönyörök mentegése.

(Lord Lytton Bullwer Eduard: Pompéji utolsó napjaiból.)

Ki veheti föl a babért,
Melyet a hős viselt?
A nappal együtt a sugár,
Az is eltűnik, el!
Ki bánthatná a holtakat,
Vagy rózsáik egy levelét?
Az a babér sirjuk fölött
Könyeikkel megszentelteték;
Rabé, szabadé egyaránt.

Ha gránitban él az emlékezet,
A sír egyetlen drágasága,
A szebb remény egészen elveszett,
S csak gondolunk a szabadságra:
Édes gyönyörünk menthető
Rózsakoszorúd vedd elő,
Az alkalmat jól megragadd,
S apáink gúnyait kaczagd.

Phyle penészes hegycsúcsán
Még ott van a bátor nyoma:
Az önkény a szívdobbanást
Le nem lánczolhatja soha.
Haragosak az istenek,
Bennünket elfelejtének;
Lám, Athene is ithagyott,
De nem hagytak itt a dalok,
Melyek, mint méhek, délidőn
Hymettusz szívét föllelik,
Vagy mint az éji madarak:
Holdfénynyel gyönyörködtetik...
Elestünk, de el nem veszünk,
Ha megmaradt élvezetünk —
Földön elsősülött a szerelem,
Az utolsó halott is ő leszen.

Tedd födre rózsakoszorúd',
Addig mindig miénk a szép,
Mig a folyó dúdolva lejt,
S nap futja át az ég ívét.
És ami kedvest, ragyogót
Lelkünk az égben, napba' lel:
Az mind Görögthonról beszél,
S a békével csütítgat el...
Tedd födre rózsakoszorúdat,
Im harezi mén robaját hallani!
S hirdetik hazám fölkelését
Az idegen világok ajkai.

Dura Máté.

Első versem születése.

Irta HERCZEG T. SÁNDOR. (Pályamunka.)

Már mivelhogy én is amolyan fűzfánfütyörgő, kenetlen poéta vagyok, elmondom önöknek hiven, miképen keletkezett, vagyis miképen született meg agyamban az én legelső versem. — Mint afféle fiatal ember, aki még nincs abban a kellemes helyzetben, hogy magát egy egész életen át leköthesse szive választottjával, én is szerelmes voltam. Szerelmem bálványa egy, legalább előttem, a világ legszebb szőke leány szépsége volt; ugy szerettem, hogy sem éjjelem, sem nappalom nem volt, mindig csak ő, meg ő volt eszembe szüntelenül s ha legalábbis csak egy percze nem láthatam őt, azt gondolám, hogy a mennyeknek a kapuja

„Ő“ reá gondol.

záródott be — előttem. Most azonban megsugom önöknek, mélyen tisztelt olvasóim, egész bizalmasan, hogy éppen vis-à-vis voltunk egymással, ő, tudniillik, az átellenben levő házban lakott, özvegy édesanyjával s így alkalmam volt meglátni az ablaknál valahányszor akartam és négy szemközött meg szoktuk beszélni rendszeresen, hogyha akarunk beszélgetni egymással a napnak bármely szakában, hát titkos jelekkel fogunk értekezni vis-à-vis. Ugyis volt. Hanem egyszer olyan valami történt a titkos jelekkel, hogy egész véretem felforralta és olyan izgatott lettem, hogyha mit nem nézek, hát egy rögtöni drámát idézek elő. Ugyanis közvetlen szomszédságomban lakott egy hórihorgas, majomképű, divatos gavallér, hogy honnét szakadt közelembe és voltaképen mi volt a foglalkozása, azt mai napig sem tudom, előttem örök rejtély maradt, — de valahányszor eszembe jut, annyi bizonyos, hogy rögtön elönt az epe...

Említettem már önöknek, hogy titkos jelekkel szoktunk értekezni. Egy szép nyári alkonyaton éppen egy igen fontos dolgot akartam imádottammal közölni,

hát mit látnak szemeim? Majd, hogy kővé nem meredtem; az én hórihorgas, majomképű szomszédom megelőzött és éppen azt a fontos dolgot látszott magyarázni ugyanazon jelekkel, melyet én akartam közölni vele s nem csalódtam, mert úgy vettem észre, hogy közöttük legalább is olyan bizalmas viszony lehet (ha nem bizalmasabb), mint eddig köztem és közte volt. Az első pillanatban kitört rajtam a szerelmi düh szilaj féktelensége és rohanni akartam ahoz a gaz csábitóhoz, hogy kérdőre vonjam tetteiért, de — és ez volt szerencsém, — amint rohanni akarok, az előttem álló asztalnak rohantam és úgy hanyattvágódtam a sima padlózatán, hogy majd félóráig eszmélet nélkül nyujtzkodtam ott tehetetlenül s mire feleszméltem, feltápáskodtam, akkorra már lecsillapult felkavart vérem, lelohadt harcias kedvem és mást gondoltam.

Leültem és egy névjegyre irtam néhány sort, melyben tudomására adtam, hogy mindent tudok, mindent láttam és ezentúl közlünk mindennek vége szakadt; azután borítékba zárva, elküldtem neki, magam pedig személyesen felkerestem az én majomképű szomszédomat és nagyon megköszöntem neki a szívességet, hogy engemet attól a... a lánytól megszabadított. Ezután hazamentem és szobámba zárkózva, ismét leültem íróasztalomhoz és a történetek hatása alatt irtam meg azt a verset, amely eddig ugyan még napvilágot nem látott (s nagyon valószínű, hogy nem is fog soha), de azért bemutatom, lássák meg önök is, mélyen tisztelt olvasóim. Hangzik pedig eképen, ilyen gyönyörű rimekben:

Szőke lány volt a kedvesem,
Ő volt legkedvesebb nekem,
Úgy szerettem, hogy nélküle
Nem tudtam vón' megélni.

De, hogy megsalt, meggyűltem,
Ninesen helye a szívemben,
Most otthagytam a faképnél,
Süsse meg szívét a péknél.

Ez a rövid története az én legelső versem születésének, ez a történet hatott, mert azóta valami megmagyarázhatatlan delejes erő vezet magával és kedélyemre olyan benyomást gyakorol némelykor, hogy muszáj irnom akármit, jót vagy rosszat, aszerint, hogy milyen benyomást gyakorol; azért irtam le önöknek is, mélyen tisztelt olvasó közönség, ama kis vers történetét, hogy lássák önök, milyen messze kiterjedő lehet az emberi életben egy-egy szerelmi emlék.

A legények...

*A legények tánczolnak a faluba',
Ide hallik a víg nóta, muzsika;
Míg hallgatom a víg nótát — istenem —
De' sok érzés zokog át a lelkemen!*

*Hogyha innen nem mentem vón' soha el,
Mostan én is ott járnám a többivel,
Kacsintgatnék a leányok szemébe...
Én istenem, vajj' boldogabb volnék-e?*

Nagy Vincze.

Agglegények regénye.

(Regény egy kötetben.)

(14)

Irtá: **KOZMA JÁNOS.**

X.

Amint a reggelnek végére jártunk, egy bérkocsi robogott házunk elé.

A robogásra gyorsan az ablakhoz rohantam s a bérkocsiból egy feketébe öltözött öreg urat, utána egy gyászoló, magas, lefátyolozott nőt láttam kiszállni.

Amint jobban szemügyre vettem a jövevényeket, azokban saját szülőimet ismertem fel.

Jézus! — sikoltottam ijedten és fogadásukra akartam indulni.

Mi az? ... mi az?! — visszatartott az ügyvéd.

A szülőim érkeztek gyászruhában. — Bizonyosan ők is olvasták azt az öngyilkossági cikket! — temetésre jöttek.

Eh! — ne képzelődjék! — Mások lesznek azok. Bizonyára, valamelyik lakónak vendégei. — Hisz az ön szülői egy közönséges ujságcikknek csak nem ülnek fel annyira, hogy ide felutazzanak.

De már erre a cseléd nyitotta az ajtót s bizony az édes szülőim kisirt szemekkel léptek be azon.

— A szülőim! — a viszontlátás örömeben csak ennyit tudtam mondani.

Anyám pedig — anélkül, hogy a többieket észrevette volna, — nyakamba borult, sirt, zokogott és tördelve suttogta: Fiam! ... fiam! ... édes fiam! ... mi történt veled?!

— Velem?! — Semmi, anyám... semmi, — feleltem, — karjaimon tartva az út fáradalmaiban s a sok sírásban elgyengült jó anyát.

Apám pedig ez alatt bemutatkozott principálisnak és a hölgyeknek, akiket szülőimnek e váratlan megjelenése szintén nagyon meglepett.

Azután, kis idő múlva anyám is magához tért. Várvolgyiné mindjárt szívélyesen őszinte barátsággal fogadta, — megesókolta; úgyszintén Jozefin is, ki aztán csakhamar gondoskodott a vendégek részére reggeliről.

És ismét leültünk, letelepedtünk az asztalhoz mindnyájan, csak Jozefin szorgoskodott.

Szegény, jó anyám mindjárt az öngyilkossági hír felől kezdett tudakozódni.

Én aztán előadtam az egész esetet hűen: a szegény fiatal orvosnak tragikus halálát, a velem történt szerkesztőségi, kávéházi, illetve a vendéglői jeleneteket; a palaczkpárbajt, az orvosi vizitet s a különös orvosi rendelvényt.

Apám jóízűeket nevetett a történetek felett; feledhetetlen anyám arcáról pedig csakhamar tovaszállt a bú s a bánat fellege s örömkönyei hullottak jóságos arcára.

— Ugyebár, kedves Almásy uram, önök most — amidőn ide felutaztak — bizonyára felültek egy ujságcikknek? — kérdé apámat az én principálisom.

— Oh nem. — Igaz, hogy az én ujságom is hozta a hírt, amely hír az első pillanatban — nem tagadom — leverőleg hatott rám, de már a másik perczen mindjárt arra gondoltam, ha igaz volna, úgy bizonyára az ügyvéd úr sürgönye nem maradt volna el?

— Nagyon helyesen gondolkodott, — kedves urambátyám, — válaszolt az ügyvéd. — Azon esetben minden bizonnyal első teendőmnek ismertem volna önököt értesíteni.

— Minthogy pedig az ügyvéd úr sürgőnye nem jött, annál könnyebben juthattam arra a gondolatra, hogy az illető öngyilkos, fiamnak valami névrokona lehet; mindazonáltal — tudva a női-nem gyengeségét — nem mertem a feleségemmel a rémhírt közölni s az ujságot szépen elégettem.

Atyámnak eme szavait egy kereskedősegéd megjelenése szakította félbe, aki a kezében egy négyzet-alakú elég terjedelmes papírskatulyát tartott s illedelmesen jelenté, hogy üzletükbe ezelőtt pár órával a 145-ös számú hordár megjelent s 10, azaz tíz forintot az üzletvezetőnek átadva, egy diszes, ravatalkoszorút rendelt meg, kékselyem-szalagon a következő felirattal: „Felejthetetlen fiuknak: A vigasztalhatatlan szülők.“

És azt mondta a hordár, hogy idehozzam dr. Vár-völgyi ügyvéd urhoz.

Mondani se kell, hogy a Vár-völgyi-család, sőt magam is bámultam szájtátva.

Hogy értelme legyen a dolognak, megsúgom, hogy azt a koszorút, az én képzelt ravatalomra az én édes szülőim rendelték meg — amint a vonatról leszálltak — hordár által.

Anyám sirva fakadt.

Hogy az olvasó félre ne értse, ide iktatom, hogy szegény anyám nem azért sírt, hogy a koszorúra nem volt már szükség. — Oh, nem. A szeméből alápergő cseppek, azok az örömkönyeket hullatott s örült, hogy még egyszer keblére szoríthatta szívének magzatát.

Apám pedig boszankodott.

A félreértés kikerülése végett itt is megjegyzem, hogy az én jó atyám nem azért boszankodott, hogy a koszorút nem tehette az én ravatalomra. Oh nem, sőt annak — egész hitelességgel merem állítani — csak úgy örült, akárcsak jómagam, hanem — igenis — azért boszankodott, hogy elhamarkodta a megrendelést és mint úriember, a megrendelt és a már előre kifizetett dolgot restelte visszaadni, illetve a pénzt visszakérni.

Ezt én észrevettem, de különben is gondolván arra, hogy szülőimet túlélve, elhalálozásom esetén hátha senki se tesz majd koszorút a koporsómra s akkor mégis legyen legalább egy koszorúja az én szerény ravatalomnak is, a kereskedősegédnek markába két huszast nyomtam és átvettem a skatulyát; őt pedig elbocsátottam.

Azután kivettem a koszorút és mutattam.

Remek koszorú. — Még most is megvan.

Ráillett volna nem ilyen magamfajta szegény ember koporsójára, hanem még egy hercegi hulltetem fenséges ravatalára is.

— Jó lesz ez majd nekem, kedves szülők, később is! Igazán remek koszorú! Most már biztosítva vagyok, hogy egykor, ha meghalok, koporsóm nem fog pusztán, elhagyottan állani. Köszönöm életemben koporsómra rendelt koszorútokat. El fogom tenni és végrendeletemben meghagyom, hogy e koszorú majd koporsómat diszítse s velem legyen eltemetve. Ha ti már akkor, esetleg, a jobb hazában lesztok is, e remek koszorú koporsómba a szülői szeretet melegét fogja árasztani, mitől gyermeki szívem, irántatok való szeretetben, még a sirban is fog áradozni — így végzém szülőimhez intézett beszédemet, azután a koszorút szobámba vittem.

Beszédem — akaratom ellenére — az én jó szülőimet megrikatta.

Vár-völgyiné ő nagysága pedig az előbbi tárgyra terelte a beszélgetés fonalát, kérdezvén szülőimtől:

— Mi volt tehát mégis az ok, ha nem az ujság-

szik, a mi fiuk halálának állítólagos megtörténtét elhitette?

Mire atyám előadta a hitelt érdemlőnek vélt okot: ami hegyesi Hegyfy Tihamér sürgőnye volt, melyben atyámmal tudatta, hogy fia szerelmi bánatában öngyilkossá lett.

Ez a hegyesi Hegyfy Tihamér az én Arankámnak a fivére, az én egykori tanítványom; ki akkor már a fővárosban kadét-iskolába járt s ki szintén ujságból olvasta a sok bajt okozó cikket és ő is felült neki s mint könnyen gondolkodó fiatal ember, ahelyett, hogy annak valóságáról meggyőződött volna, egyenesen sürgőnyt menesztett szülőimhez.

Apám előbbi szavaira elhült a vérem, nagyon megijedtem; mert elég alaposan gyanítottam, hogy Tihamér urfi, ha már az én szülőimnek megsürgönyözte a szenzációs hírt, bizonyára — minthogy nővére az én jegyesem volt — szülőivel is okvetlen tudatta vagy tudatni fogja az én állítólagos öngyilkosságomat.

Ez a gondolat borzasztóan bántott. Feltem, hogy a hír Arankának iszonyú bánatot fog okozni; miért is elhatároztam, hogy a legközelebbi vonattal — szülőimet hazakisérve, — Aranka látogatására, Hegyesre fogok utazni.

XI.

Mig ezen dolgok a fővárosban történtek, az időben a hegyesi kastélyban nagyban készültek a lakodalomra.

A kelengye készen állt s az esküvő napja is ki volt már tűzve, sőt a meghívók is néhány napja már postára lettek adva.

A nagy nap emlékére a kastélyban s a közeli majorban levő összes eselédék mind egyforma, diszes új ruhát kaptak.

Hegyfy Balázs olyan mulatságot, olyan emlékeztetben maradandó lakodalmat tervezett, amelyet az ősi kastély termei s a park százéves tölgyfái még alig láttak.

A cselédségnek a parkban készült a táncz hely. Az istállóban az ő számukra már meghízott egy két-éves tinó s a pinczében csapolásra készen állt az ő vigáságuk előidézésére egy három akós hordó, öt éves „sashegyivel.“

A győri cigány — a híres Farkas Miska — megvolt már rendelve — az urak számára.

A cselédek részére pedig a szomszéd városban levő rezes banda (trombita banda) lett felfogadva.

Szóval megvolt minden . . . csak még néhány nap . . . és a mi boldogságunk végtelen.

De nem úgy akarta a sors. Oh, kegyetlen sors.

A hegyesi kastélyba is elvitte a posta a leverő hírt. Tihamér levélben tudatta atyjával. Aranka éppen a kastély verandáján állt, midőn a levélhordó megjelent. Ő vette át a levelet és mindjárt a parkban sétáló szülőihez futott vele és atyjának átadta.

Hegyfy Balázs felbontá a levelet s amint magában elolvasta, nem tudta meglepetését eltitkolni: arca elkomorult, szíve elszorult és ajkáról egy akaratlanul előtörő „jaj“ kiáltás hangzott el és a levelet ezer darabra tépve, elszórta a park pázsitján.

Aranka és mamája nagyon megijedtek s nem tudták elgondolni, hogy miféle levél lehetett az, amely azerős természetű apát, illetve férjet annyira le tudja verni.

A mama nyomban tudakolni is kezdte a levél tartalmát; de férje — kissé nyugalmat szinlelve — elütötte a felvilágosításadást azzal, hogy nem érdekel téged.

Az apa Aranka előtt akarta titkolni a dolgot, azért nem adta tudtára a rémhirt nejének sem, gondolván, majd ha ketten együtt lesznek, megbeszélük a teendőket, t. i. hogy miként lehetne az esetet közölni Arankával, anélkül, hogy valami nagyobb bajtól kelljen tartani.

Azután mindhárman szótlanul, szinte érezve a közelgő veszélyt, lehorgasztott fővel lépdelték a park jökarban tartott ösvényén, miglen megkondukt a kastély harangja, ütötte a délutáni ötot.

A hegyesi kastélyban mindig pontban öt óraker volt az uzsonna; miért is a veszélyt sejtő család szótlanul, egyenesen a kastélyba tartott.

A terített asztal már készen várta őket s mindjárt helyet is foglaltak körülötte; de nem kellett a hölgyeknek a kávé; bántatlanul maradt Hegyfy Balázs előtt a foghagymás ürüczomb, sőt még az érmelléki sem izlett.

Komor képpel össze összenéztek, el-elgondolkodtak. Mintha csak egy szeretett halottnak végtisztességéről térték volna haza, valami, eddig szokatlan, fájó érzet járta át egész lényöket.

Hegyfy Balázs az inassal a napilapot hozatta elő és komor képpel annak olvasásába kapott.

A hölgyek pedig hallgattak tovább.

Egyszer csak felugrott székéről az apa s egy szokatlan pir ült arczára és az ujságot papirgombócczú gyürve, zsebredugta s a szobában egy darabig szótlanul fel s alá járt, majd nejének intve, a mellékszobába vonult, hova neje is követte.

Aranka előtt megfoghatatlan volt atyjának e szokatlan levertsége.

Hiszen még sohasem látta atyját úgy elkomorodni. Szeget ütött fejébe a levél eltitkolt tartalma, de még jobban az összegöngyölt ujság: sötét rémképeket látott lelki szemei előtt futkosni.

Egész lényében megvolt rendülve; szívet egy eddig ismeretlen bánatos érzet támadta meg s szinte kétségbeesve vetette magát a pamlagra, arcát kezeibe rejtve, sirt, zokogott.

Néhány percz mulva, mintha magához tért volna, felállt és önmagával kezdett beszélni: Ah! . . . az én atyám így még soha el nem komorodott. Az a levél valami bajt hozott a házba, igen, azért titkolta atyám még anyám előtt is. Hisz az én apám még én előttem sem titkolt soha semmit, nem volt reá eset. Ez rossz jel. Itt valami váratlan csapás van készülöben. No, meg az az ujság! Mi okból göngyölte s dugta zsebre azt az én jó atyám?! Bizonyára abban is az állt, a mi a levélben és nekem azt nem szabad tudnom? Oh, Istenem! mentsd meg az én jó szülőimet valami váratlan csapástól. — Meg kell tudnom, hogy mi áll abban az ujságban. Igen . . . meg is tudom; hisz van a postán több ilyen lap, sőt a postások maguk is azt a lapot járatják, amelyet mi. Elmegyek. Erzsike kisasszony, a postamesster lánya, már talán olvasta is a hirt, mely az én apámat így leverte.

És Aranka, anélkül, hogy szülőinek bejelentette volna, szép csendesen kiosont a kastélyból és sietett, futott egyenesen a postára, megtudni a rettentő valót.

Ezalatt a szülök a mellékszobában tanakodtak a teendőkről s megállapodtak abban, hogy Arankának azt mondják, hogy Andor — miután princípálisával egy rég húzódó peres ügy tanulmányozására kénytelen külföldre utazni, a levélben az esküvő elhalasztását kérte, amibe — természetesen — ő nekik is bele kellett egyezniök.

(Folytatása következik.)

KÉPEINKHEZ.

Vörösmarty Mihály. Magyar költő sorsa, hogy csak holta után teszik emlékére az elismerés pálmáját. Ha Vörösmarty Mihály egyebet nem irt volna, mint a Szózatot, akkor is rég országoshirtü szobrának kellett volna lenni, és ime egy emberöltőnek kelle leperegnien a végtelenség orsóján, mig egy politikai háttérü hullámzás felszínre hozta a szégyenérzetet, melyet a nemzetnek nagy mulasztásáért éreznie kell.

A „Szózat“, „Hazádnak rendületlenül“ oly költői alkotás, mely a magyar eszmét, vágyat, hálát, lelkesedést és honszeretetet egyenesen a lelkek mélyeséges mélyébe vési be maradandóan. Oly alkotás, melyhez fogható nincs a világirodalomban, mert balzsamot nyújtó, bátorító és lángoló hatása mellett teljesen nélkülözi a lázító hatást, amely a külföldi hason termékeket jellemzi. De nemcsak az örökéletü Szózatot adta nemzetének a lánglelkü költő, hanem epikai műveivel iskolát alkotott és a nemesebb irányt bevitte az irodalomba.

Mély tudásával, gondolkozásával az irodalom vezetője lett és az ő böles támogatásával lett az irodalom tövises utja egyenetve Petőfinek és Jókainak.

Az ő szereplése folytán kezdtek befogadni a társadalomba a poétákat, írókat, kik eddig csak „kóczos csavargóknak“ lettek tekintve.

Vörösmarty rászolgált arra, hogy ércszobor örökítse meg igaz érdemeit és nagyságát. Álljon is mielőbb a szobor! . . . Szobor, mely méltó hozzá és a nemzethez. Nyitassék meg részére a halhatatlanság kapuja.

Láttuk villáma fényét, hallottuk szava mennydörgését és megindult lélekkel nézzük bevonulását a halhatatlanságba!

—g—é.

Dura Máté született Hódmezővásárhelyen. Tanulmányait Debreczenben, Nagy-Körösön és Budapesten végzé. Vörseiről és határozott akaraterejéről már diákkorában híressé vált. Eleinte Baranyamegyében tanított, majd pedig felesapott jegyzőnek s még a telek-könyvi kivonatokra is verseket irt. Később a fővárosba jutva, a honvédmisztériumban lett hivatalnok, de a hivatalos munka példás, lelkiismeretes végzése közben mint ujságíró itt is, ott is megjelenik. Már több verskötetettel szerepelt eddig is a nyilvánosság előtt, melyek mind elismerést szereztek a jeles poétának. Nagy sikert ért el az első kötetével a „Szöke Duna partjáról“, valamint „Ujélet“ címü kötete is kivivta a sajtó és az olvasóközönség osztatlan tetszését. „Rajongás“ címü új kötetéről tárczacikkeket irtak a napilapok is. „Szerelmesek könyve“ címü munkáját az Athenaeum rendkívül díszes kiállításban adta ki. Könyvei sok-sok ezer példányban forognak közkézen. Költészete jellemzéseül röviden csak annyit, hogy szerelmi, hazafias, istenes, társadalmi és böleselmi versei sokoldalúságról, mély érzelemlről, alapos, széleskörü tudásról tesznek tanubizonyságot.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

Simon V. Türelem! — **Br. Szidike.** Ha külön kartonra szépen megrajzolva újra beküldi, — közöljük. — **Stansits Ödön.** A két képrejtvény igen sikerült. Kérjük nagyobb alakra megrajzolva újra beküldeni. Elvárjuk. — **Molnár Kálmán.** Miután verse már más lapban is megjelent, mi nem közölhetjük. — **R. Ilonka.** „Kerek erdőn . . .“ Jönni fog. — **Teljesithetetlen . . .** azon kérelme, hogy közöljük. — **Ha kell! . . .** Dehogy kell az ilyen silányság nekünk. — **Nemó.** „Forma dat esse rei“. — **M. G. Mór.** Negyedévenként 1 koronát. — **K. Erős.** A rövidebbnek alkalmitag helyet szorítunk. — **K. Sarolta.** A rejtvények sorra kerülnek. — **A „Távolság dala“** és **„Alom“** címü versek szerzője sziveskedjék a szerkesztőséggel teljes nevét és lakczimét közölni.

Europa, irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, VI., Ó-utca 12.